

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefranse nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emerio Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicați mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAMR pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA” iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 3 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamente pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului nr. 20, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 217.

Brașov, Miercuri 1 (14) Octomvrie.

1903.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1903

se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinatorii fôiei nôstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pôte face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Un fiasco al koșuthiștilor.

Orî-ce ar dice matadorii opozi-
țiunii maghiare, orî cât de mult s'ar
lăuda ei cu succesele negative, ce
le-au eluptat prin obstrucțiune, rês-
turnând ministerele unul după altul,
fapt este și rămâne, că crisa de față,
între alte multe urmări ce le-a avut,
a dat de gol și slăbiciunea și insu-
ficiența opoziției extreme maghiare.

Grație legii, ce s'a adus sub
Colomann Szell relativ la jurisdic-
țiunea Curiei reg. în cestiuni de
controversă electorale, stânga estre-
mă a putut să fie reprezentată în
camera în număr destul de împoratant
pentru ca la rândul său să pôtă face,
cu șanse de succes, obstrucțiune,
venindu-i în ajutor și defectele re-
cunoscute ale regulamentului came-

rei ungare. Obstrucțiune în dietă și
sgomot internal acolo și prin dife-
ritele ținuturi din țără, pe unde es-
tremii au aderentî mai număroși, au
scit face independiștii de tôte unan-
țele. Un lucru însă, pe lângă tôte
silințele, ce și le-au dat, le-a fost cu
neputință, a dovedi adevăr înăuntru
și în afară. că în adevăr ei sunt,
carî ar stăpâni spiritele, și ei, carî
ar predomina opiniunea publică în
Ungaria.

Necum șoviniștii extremi ma-
ghiari să fi putut demonstra această
față cu marea majoritate nemaghiară
a poporațiunii statului, dér ei n'au
fost și nu sunt capabili să influin-
țeze în mod hotărîtor nici măcar
opiniunea publică maghiară din ți-
nuturile, carî întotdeauna au mers
mână 'n mână cu maghiarismul.

Despre insuficiența puterei și in-
fluinței lor chiar și față cu totalitatea
conanșionalilor lor, au trebuit să se
convingă opoziștii koșuthiști și
independiști în deosebî cu ocaziunea
desastrului, ce l'au suferit în aduna-
rea comitatului Pestei, care s'a ți-
nut erî în capitala unгурescă.

„Cel dintâiu comitat din țără”,
cum le place Maghiarilor a numi
de obicei comitatul Pestei, a stat
până acuma în tôte cestiunile na-
ționale maghiare pe partea postula-
țelor extremilor. Totdeauna a cochetat
cu koșuthiștii și a căutat să stea în
fruntea demonstrațiunilor puse la
cale pentru mai marea glorie a ma-
ghiarismului. Și acum în urmă scim,
că comitatul Pestei a luat pozițiune
pentru postulatele naționale ma-
ghiare în cestiunea armatei comune,
fapt care a produs mare amărăciuno
în cercurile curții din Viena.

Cu tôte aceste și cu tot entu-
siasmul prefăcut al păturilor jidano-

maghiare din acel comitat pentru
stindardul stâpei extreme maghiare,
comitatul Pestei în adunarea sa de
erî nu a voit să tragă consecințele
din așitudinea sa anterioară, s'a codit
și s'a retras când se trata de a scôte
pe Ludovic Kossuth din strimțore
și de a-i asigura lui și partidului
său o victorie principiară și morală,
ba de a-i ajuta chiar în mod real
să eșecute planul de bătălie croit
de opozițiune.

A propus Kossuth ca comitatul
să interdică funcționarilor orașelor
și comunelor de sub jurisdicțiunea
sa de a incassa dările, carî n'au fost
votate de dietă.

Fr. Kossuth a pledat însuși în
adunare pentru propunerea sa și a
încheiat exprimându-și firma speranță,
că comitatul Pestei nu va lăsa să-i
cadă din mână nici de astă-dată
stégul național. Unul din adjutanții
lui, deputatul Hollo a dis, că comi-
tatul s'ar face de ris decât nu ar fi
consecuent și, după ce a aprobat
procedul obstrucțiunii, ar umbla
acum să elimineze din lege dreptul
de denegare a dărilor.

Avea reson, pôte, Hollo din
punctul său de vedere extrem, adu-
narea comitatensă din Pesta însă a
respins cu o majoritate de trei vo-
turi propunerea lui Kossuth și ast-
fel a documentat, că nici în „întâiul
comitat” al Ungariei independiștii
nu pot fi siguri de reușită,

Pentru ce atâta gălăgie, când
Kossuth cu ai săi sunt așa de slabî?

Puțin le ajută că extremii pun
vina pe fișpanul acelui comitat, Fr.
Beniczki; că-l declară de cea mai
netrebnică și păcătôsă slugă aus-
triacă, afirmând, că a făcut o pre-
siune ne mai pomenită asupra func-
ționarilor și că a falsificat votarea.

Fapt e, că la votarea nominală
pentru propunerea lui Kossuth au
votat 118, ér contra ei 121 și că
prin urmare stânga extremă a suferit
un mare fiasco.

Orî cui s'ar datori acest desas-
tru, el nu va contribui nici-decum
a redica prestigiul opoziției indepen-
diste în țără.

Cantități mari de cartușe. Diarul
„Ellenzék” din Clușiu aduce scirea, că
dilele acestea a sosit la Clușiu o cantitate
mare de cartușe, carî au fost reținute la
Apahida, ca să nu fie bătător la ochi, și
d'acolo au fost transportate în șese fur-
gône militare la Clușiu.

În legătură cu această, același diar
spune, că diarul „Nation” din Berlin a
publicat un comunicat inspirat din Viena
și reproduc fără comentariu de oficiosul
„Magyar Nemzet”, în care se dice:

„Ungaria nu pôte fi stat independent
din cauza situației sale și a împrejurării,
că nu este locuită de o rasă unitară. Ea
nu se pôte susține, decât ca parte alcă-
tuitoare a unei riari monarhii. Dacă Un-
guria nu vreu să-și înțelégă situația, nu
va rămâne altceva, decât a se face apel
la naționalități, lăsând pe Maghiari la o
parte”.

„Cu alte cuvinte — continuă „Ellen-
zék” — camarila declară, că vré să scôtă
o altă ediție a anului 1848 și se arunce
Austria în vârtejul sinuciderii. Numai —
termină „E-k” — să vegheze comitatele
nôstre, ca din tainicile transporturi de
cartușe să nu ajungă „din greșelă” unele
în mâinile naționalităților.”

Precum vedem, unele foi ungueresci
au început să vadă cai verđi pe păreți,
căci transportul cartușelor se face în fie-
care an pe acest timp. Conștienta rea
însă nu-i lasă pe șoviniști să dormă li-
niștiți și în cele mai inofensive lucruri
vêd pregătiri pentru rêsboiul civil și can-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Mania și speciile ei.

De Theo Seelmann

Orî cât de interesant ar fi domeniul
psychopatologiei, totuși cele mai frapante
aparițiuni ale bôlelor sufletesci sunt ace-
lea, carî sunt cunoscute sub numirea de
manie. Acestea nu se ivesc subit, ci au o
evoluție lentă și durază adesea ani de
dile, pe când bolnavul trece încă de sănêtos
și își îndeplinește datoriile vocațiunii.

Mai ales megalomania și mania per-
secuțiunii, atât de frecvente în timpul din
urmă, numai arare-orî se pot constata chiar
de la începutul lor. Tot așa și mania cul-
pabilității, care adesea se manifestă ca
manie religiôsă. Va fi interesant deci a
espune nascerea acestor manii de la înce-
putul lor, pe basa mărturisirilor proprii
ale maniacilor.

Una dintre manii, care adesea se
manifestă însoțită de melancolie, este
mania culpabilității. Își are originea în
maladii corporale, asupra cărora numai
arare-orî găsim lămuriri. Bolnavul, care la
început își vede cu zel de datorii sale,
începe a avea o purtare din ce în ce mai
deosebită de purtarea sa anterioară. Stă

ciasuri întregi, adêncit în cugete, pe un
loc, își frânge mâinile său își sbârlește
părul, ér din timp în timp oftéză greu.
Față cu cei ce-l înconjură, caută din adins
a-și ascunde dispozițiunea. Când se crede
observat, se reculege și simulează o purtare
prietenosă. Nu e însă capabil a-și stăpâni
melancholia pe timp mai îndelungat. Dacă
membrii familiei își exprimă îngrijirea, el
fi liniștesce, spunând că a avut cutare său
cutare neplăcere în oficiul său și asta e
pricina mâhnirei lui, care de sigur are să
trécă în curînd. Tot așa precum își înde-
plinesce datoriile vocațiunii, își cultivă și
îndatoririile sociale. Se duce séra la sin-
drofii și caută a arăta interes pentru tôte,
în realitate este însă tăcut și se retrage
timpuriu. Într'aceea în interiorul său el este
copleșit de o durere din ce în ce mai
acută, a cărei causă nici el singur nu o
pricepe. Senzația, că îl amenință o nenor-
ocire, la care el pörtă vina, îl cuprinde
din ce în ce mai mult. Dacă bolnavul este
comerciant, începe a-și revisui registrele
și a face socotelii peste socotelii, torturân-
du-se cu gândul, că a făptuit o nedrep-
tate și nu știe unde. El devine din ce în
ce mai misantrop, se izoléză de familie,
se închide în odaia sa și se mistuie în
gânduri chinuitoare. Acusările și reproșu-
rile, ce singur și le face, se înmulțesc și

ajunge în cele din urmă la convingerea,
că trebuie să-și piardă averea, că familia
fi va rămâne pe drumuri și că el s'a fă-
cut culpabil înaintea lui Dumnezeu și a
ômenilor. El se mai îmbărbătează odată și
cercă a se reculege și liniști, însă această
ultimă sfortare se stinge în curînd, și el
perdându-și voința, se împacă cu sôrtea.
Își pierde orî ce încredere în sine și locul
ei îl ocupă convingerea despre nevred-
nicia proprie. Plânge și se jeluesce necon-
tenit, acuzându-se de păcătôșenia sa, și
susține, că nu mai are dreptul la viață.
Mania culpabilității a isbuçnit.

Vieța sufletescă a unui asemenea
bolnav, o vom puté esamina mai esact,
decă vom considera zugrăvirea, ce o face
un însănêtoșat asupra suferințelor sale.

„Când am fost dus la sanatoriu”, se
dice în această descriere, „mi-se părea că
persônele, ce erau acolo, purtau hainele
mele. Eram convins, că toți din împreju-
rimea mea, mă socotesc de criminal. În
cele dintâiu luni nu pricepeam, cum de
mi-se dă o așa îngrijire, când după pă-
rerea mea, trebuia să mă aștept la trata-
mentul cel mai riguros. Credeam, că nici
apă și pâne nu mi-se cuvine, și de aceea
nu voiam să mănânc, nici să dorm. Ave-
rea o socoteam perdută, familia ajunsă la
sapă de lemn, nevasta mea, care venise

să mă vadă, credeam că nu e adevărata
mea soție, ci o femeie streină, îmbrăcată
ce e drept întocmai ca soția mea, însă
trimisă să mă șpioneze, pentru ca să mă
tradeze apoi directorului.

„Luni întregi n'am beut apă. Numai
diminêța când mă spalăm, orî în baie,
profitam de momentul, când mă credeam
neobservat și beam pe furis, fără să mă
sinchisesc, decă apa era amestecată cu
soponelă, orî era căldicică. În grădină
priviam cu plăcere la apa de plôie, cum se
sbea în pământ și îmi venia poftă să o béu.
Mi-se părea, că prin mine s'a otrăvit aerul.
Așteptam să piară tótă ômenirea și să
rămân eu singur în lume. Așteptam din
zi în zi să se sfîrșescă alimentele institu-
tului și că în cele din urmă va trebui să
măncăm pisicile, ce erau acolo și eu voiu
trebui să înghit cu piele cu tot motanul
cel mai mare, de care totdeauna aveam
frică. Și ca să-l pot înghiți fără greutate,
îmi venia să iau un cuțit să-mi taiu gura
până la urechi, apoi să-mi scot toți dinții.
Tôte acestea numai ca să pôtă aluneca
motanul mai ușor. Ca să fac încercare,
mă sfortam adesea să-mi bag șumnul în
gură, fără să reușesc.”

(Va urma.)

tități de cartușe în posesiunea naționalităților. Oribil!

Rusia și Bulgaria. Diarul rusesc „Petersburgskija Vjedomosti” vorbind despre relațiile turco-bulgare și în special despre Bulgari, scrie următoarele:

„Putem asigura pe omenii politici bulgari, că rezolvarea pacifică a cestiunii este foarte apropiată, că ea va fi satisfăcătoare într'un mod neașteptat și că se va dovedi, încă odată, că fără ajutorul Rusiei nici odată nu se pot obține rezultate favorabile.... Cestiunea este numai de câte-va săptămâni, până ce se vor lua măsurile necesare pentru a pune pe Turcia în neputință de a-și mai bate joc de Europa. Este lucru prea natural, că având a se îndeplini un plan complicat, reușita căruia depinde de împăcarea numărului de interese prea încurcate; că pentru a îndeplini așa ceva, este nevoie de timp, câte-odată chiar de mult timp. Trebuie încă în asemenea cazuri și mult sânge rece, ceea-ce lipsese tocmai unui popor tânăr cu nervi desordonati, ca cel bulgăresc.

„In Rusia pricepem foarte bine starea sufletescă a Bulgarilor, cari se găsesc în apropiere imediată cu măcelurile și incendiurile din Macedonia și sunt nevoiți de a trăi în pretenie cu sistemul de guvernare cu ciomagul. Tocmai de aceea Rusia se îngrijese de sorțea lor și caută a rezolvi cestiunile pendente, bine înțeles nu așa cum le trăsese prin cap Bulgarilor, dăr așa cum e mai bine. Și decă Bulgarii nu vor să admită, că Rusia judecă lucrurile mult mai bine decât dâșii, această este absolut indiferent pentru politica rusescă....

„Credem, că datoria noastră este să sfătuim serios pe Bulgari să se lase de apucăturile unui copil răsfățat, care cu plânsete și sbierete cere îndeplinirea capriciilor sale, în timp ce frații lui mai mari sunt tocmai ocupați și îngrijiți. Primul rezultat al unei astfel de purtări gălăgioase și fără prevedere viitorului, este că ne gândim cu mai mare simpatie la alți membri ai familiei slave nu mai puțin încercați, dăr ceva mai modești“.

In ajunul congresului din Sibiu.

Mâne, in 1 (14) Octomvrie, se va deschide congresul național bisericesc gr. or., ca reprezentanța întregii provincii metropolitane a Românilor ortodoxi din Ardeal și Ungaria.

Duminecă seara au sosit în Sibiu PP. SS. LL. episcopii Nicolae Popea (Caransebeș) și Ioan I. Papp (Arad), archimandriții Augustin Hamsea (Arad) și Filaret Musta (Caransebeș), protopresbiterii Mihai Popovici (Orșova) și Dr. George Popovici (Lugos), spre a lua parte la ședințele consistorului metropolitan în scopul pregătirei agendelor pentru congres.

„Tel. Rom.“ nr. de la 13 Octomvrie st. n. se ocupă la loc de frunte cu chemarea congresului ca suprem for chemat a da direcțiune și a regula întregul mers al dezvoltării organismului bisericeii gr. or., și vorbind despre agendele congresului, scrie între altele:

„Intre agendele importante cu cari va avé să se ocupe congresul în sesiunea această, pe cât suntem informați, sunt și propunerile consistorului metropolitan cu privire la înființarea nouelor episcopii și cu privire la unificarea planului de învățământ în institutele noastre teologice, pedagogice și în școlile noastre populare.

In ambe aceste cestiuni vitale și de mare importanță pentru ulterioara dezvoltare a bisericeii și poporului nostru, în urma însărcinării date prin ultimul congres, consistorul metropolitan a pregătit rapoarte detaliate, și anume cu privire la înființarea episcopiiilor celor nouă a pregătit un plan exact și detaliat asupra modului și tuturor condițiilor de realizare practică a acestor episcopii; ér cu privire

la unificarea planului de învățământ pentru institutele teologice, pedagogice și școlile populare din întreaga metropolie, consistorele eparchiale au fost invitate a designa bărbați de specialitate, cari să iee parte la ancheta școlară spre scopul indicat. Acestă anchetă intrunindu-se, a pregătit proiectele de planuri, cari sunt deja înaintate consistorului metropolitan și vor servi deci de basă congresului la unificarea planurilor de învățământ.

Nu ne îndoim, că în aceste cestiuni mari, membrii congresului vor fi conduși de spiritul evangheliei Domnului; ér debaterile, precum în trecut, așa și în viitor se vor ține la un nivel înalt....“

Spre descuțare?

Evenimentul zilei îl constituie audiențele ce li-s-au dat ieri, Luni, contelui Iuliu Andrassy, contelui Stefan Tisza și deputatului Dionisie Perczel, fost ministru de interne și president al camerei deputaților pe timpul lui Banffy.

Când s'a lătit în cercurile politice budapestane svonul, că acești trei bărbați de stat unguri au plecat la Viena, unde au fost chemați de Maj. Sa monarchul, combatanții pentru postulatele naționale extreme au rămas ca trăsniți.

In audiențele, ce au avut loc ieri, nu s'a luat o deciziune definitivă asupra rezolvării crizei. Audiențele par a fi avut numai caracter informativ. Acestă reiese cel puțin din declarațiile ce le-au făcut Tisza și Perczel ieri seară după reînțorțirea lor din Viena. Tisza s spus, că n'a primit încă însărcinare de a constitui un cabinet, ér Perczel a declarat asemenea, că audiența ce i-s'a dat, a fost de caracter esolutiv informativ. Restul audienței lui Perczel — dice una din foile maghiare — este, că monarchul a voit să afle dela el, în ce mod s'ar pute face capăt anarchiei parlamentare.

Pe ziua de azi, Marți, au fost din nou chemați la Viena contele Stefan Tisza și contele Khuen-Hedervary. Scirea această a potențat și mai mult îngrijirile taberelor obstructioniste și a umplut de presimțiri sinistre elementele, cari în venirea lui Tisza vęd reinviând vechiul sistem al regimului tiszaiist. In audiența de azi, e apröpe sigur, Maj. Sa va da contelui Tisza autorisare formală de a constitui guvernul.

Diua de azi însămnă, deci, un punct marcap în situațiunea politică ungară. E punctul de la care pornesce acțiunea de descuțare și este, pöte, și începutul unui period de al cărui sfârșit nimeni nu pöte încă să-și dea sémă, o desmetecire cam neplăcută din visurile aurii despre o armată națională maghiară.

Mai mult decât toți pare a fi opărit și desilusionat contele Albert Apponyi. Se crede anume, că el va fi isgonit din scaunul de președinte al camerei. In cazul acesta, el și aderenții săi vor părăsi partidul liberal și vor forma un grup opozițional în cameră. Intrebarea e însă: câți vor eși din partid? Unii cred, că 60—70, alții din contră dic, că mai mult de 20—30 nu vor urma pe Apponyi.

Un semn al timpului este și faptul, că în adunarea generală a comitatului Pesta, ținută ieri, majoritatea membrilor a respins propunerea lui Francisc Kossuth de a-se interdice incassarea dărilor. Va să dică, în centrul, în inima țării elementele cari amenință cu „resistența pasivă“, n'au putut dobândi ceea-ce au dobândit majoritățile artificiale de prin alte comitate, cari s'au arătat mai „patriotice“ decât „patrioții“ din „capitala țării.“

Una din foile maghiare frunțase trecând în revistă evenimentele zilelor din urmă dice:

„Avem nevoie de totă forța morală, ca să nu ne pierdem echilibrul în timpul ce ne așteptă“.

Așa este. Taberele obstructioniste și neobstructioniste maghiare, au început o luptă, care étă că se sfârșese ca ori-ce luptă ce se pune în scenă fără forțe suficiente; ș'apoi e legea firei, că ori-ce sușare și coboriș.

Probleme economice și sociale.

(11)

(Urmare.)

A doua zi am continuat drumul la Sebeș cu căruțele. Plutirea lemnului de brad se terminase pe riu, ér a celor de fag nu începuse, căci se fac de ordinar tómnă. Pretutindenea erau încă trunchi resleți aninați unii de alții ori pe cele prunduri, séu de colții și blocurile de pētră, cari așteptau numai unda ori îmboldirea din partea ómenilor, ca să se pună éráși în mișcare. Lucrători români armați cu mari cange și țepóie erau ocupați cu tragerea și împingerea lor la apă, pentru a curăți riuul de ei și a-i aduna la grătarele de la Petrifalēu și Sebeș. Lemnăria de brad este arēndată de stat firmei Baiersdorf din Sebeș. Riuul este curățit și întreținut în stare de a fi plutitor, ca și soșelele din munți, de cătră erar.

Deosebit de plutirea lemnului din pădurile erariale, s'a mai acordat permisiunea de plutire pentru lemne și la particularii firmei Baiersdorf din Sebeș și d-lui P. Barcianu din Orăștie pentru scóterea de lemnie din pădurile ce țin dēșii în arēndă și exploatare pe frontiera României ori chiar dincolo de frontieră. D-nul P. Barcianu este în partea locului singurul dintre Români, care dispunând de ceva stare materială, nu s'a înstrăinat și n'a căutat să devină avocat — carieră și ramură atât de dorită pentru a deveni independent — ci și-a pus inteligența și capitalul séu în serviciul poporului și nemulului, punēnd în valóre comori neexploatate, ori și necunoscute și dând la sute de familii câștig și pâne acasă. Onóre lui! Decă ar găsi numai cât mai mulți imitatori!

In România Grecii, Bulgarii și Jidaniu luau întâi pădurii de la stat și particulari în arēndă, ca prin exploatarea lor să devină arēndași de moșii și moșieri, și foarte mulți din ei au făcut stare și averi mari. Români transilvăneni, acasă și în țără, nu cunoseau alta, decât estragerea rădăcinilor și conjugarea verbelor neregulate latinesci și grecesci, — și avuții imense de sute de milioane florin stau acasă neexploatate, necunoscute, ignorate, ér băncile românesci nu găsesc aplicatie și fructificare pentru capitalurile lor, decât dând bani la ómeni, ca să plece spre America.

Riuul Sebeș este precum vedem, o arteră de comunicațiune și trafic de lemne de milioane, care se pöte spori încă considerabil. Traficul mare este deschis; cel mic abia există de nume. Pe tot percursul riuului n'am întâlnit și vędut decât câteva joagere (ferestre de apă), ca să le poți număra pe degete decă nu vor fi și acele în mână străine. Cădere de apă destulă pentru sute de mii de cai putere — lemnia trece pe dinaintea uși — dăr nu este cine să o lucreze și fasoneze. Producătorul în mic și în ramura această pöte lupta și concura cu cel mare — căci speșele de regie sunt mult mai mici — munca proprie.

După opt zile aceeași chestiune și dorință mă duse pe valea Strâmbei la Șinca-veche, unde tot firma Baiersdorf din Sebeș luase de la comună o bucată de pădure veche în exploatare. Șincanii vechi ca și Jinarii foști grăniceri, au și ei mari păduri — dăr ce folos, căci parte din ele sunt devastate, ér brădetul la loc réu greu de exploatat, apröpe imposibile și inaccesibile cu mijlocele ordinare ale comunei. Folosul și venitul din pădure, afară de pășunatul cu vitele, constă în aceea, că fie-care făcea oate un stângen doué de blane pentru vëndare pe an, pe care până le făcea și aducea omul acasă, le transporta la oraș distanță de 32 klm, de 2—3 ori cu carul și abia i-se plătea munca lui. La 250 familii cu carele circa 400 stângenii pe an. De un venit și beneficiu propriu al comunei din pădure, nici vorbă nu putea fi. Măiestri lemnari, cari să facă diferite unelte din lemnul de fag etc., nu sunt.

Acum după tăierea irațională s'a interdis în urma luării pădurilor în admi-

nistrația statului, și s'a interdis facerea stângenilor: comuna a dat în exploatare un complex de vr'o 350 jugăre de pădure $\frac{2}{3}$ părți fag și $\frac{1}{3}$ brădet firmei B. Firma avēnd pădure de exploatat în complex mai mare, pe lângă un preț bun de metru cubic ce plătesce comunei, a regulat îndată drumurile și a făcut tot poduri noué și solide peste ape, a construit și un ferestreu sistematic pentru debitarea și fasonarea lemnului, a făcut drumuri noué și șosea de caré și trăsuri acolo unde n'a călcat înainte rötă de car, ér pentru scoborirea lemnului din munte până la ferestreu, a construit un scoec de 7 klm. lungime pe care au să vină lemnele singure aduse de apă în 10 minute până la ferestreu. Sătenii din satele vecine — grănicerii cei voinici și chipeși — cari treceau cu diumul în România, ca să între ca servitori și măturători pe la cele prăvălii și rēndași pe la bucătăriile din Bucuresci, când în serviciu, când fără serviciu, vor găsi pe ani de zile câștig și ocupațiune la ei acasă și pe hotarul lor la doboritul, scurtatul și fasonatul lemnului; cei cu caré la transportul de material confecționat gata și în fabrică. Fabrica le plătesce ómenilor ziua de muncă cu 1 fl., 1 fl. 20 cr. și până la 1 fl. 50 pentru 8 ore de lucru vara și érna. Cei cu brațele ca și cei cu vite și caré vor găsi ocupațiune și câștig pe ani de zile și un câștig regulat, nu ca cel problematic din Țără. Comuna întră după 5 ani în stăpânirea absolută a scourilor și canalului, și va puté pune și ea în valóre și exploatare și celelalte părți de pădure ale ei până la 8000 jugăre.

(Va urma.)

SCIRILE ZILEI.

— 30 Septemvrie v.

Congregațiunea comitatului Brașov este convocată în adunare generală ordinară de tómnă pe ziua de 17. Octomvrie 1903 la órele 10 a. m.

Pelerinaj studentesc la Seghedin. In Budapesta s'a pornit o mișcare printre studenți, ca se facă un pelerinaj pe jos până la Seghedin, unde încununând cu mare solemnitate monumentul lui Kossuth, să „expieze profanarea“. Pelerinajul va porni azi séu mâne și se va opri în orașele Kecskemet, Czegléd, Kiskunfélegyháza, dând pretutindenea serbări în amintirea lui Kossuth. A cincia zi vor sosi la Seghedin, unde vor fi primiți cu mare tãmbălu. Tinerilor studenți s'au asociat numeroși deputați.

Stréinii în România. Unele diare, — și, ce este mai caracteristic, unele diare guvernamentale române — semnaléză ca un pericol național faptul că cea mai mare parte din moșii din Moldova au ajuns să fie în stăpânirea temporală — unele chiar perpetuă — a unor străini. Astfel „Observatorul“, „Voința Națională“ și „Secolul“ vorbesc de un străin, care are astăzi peste o sută de moșii în arēndă. In Moldova 80 la sută din moșii sunt arēndate de străini; în Muntenia proporția este apröpe aceeași. Faptul este destul de vorbitor și nimeni nu pöte tăgădui, că el constituie un pericol și încă un mare pericol național. De mult încă industria și comerțul nostru este acaparat de străini; rămânea însă principalul isvor de bogăție pe care străinul nu-l atinsese, pe care constituția țării îl pusese la adăpost de lăcomia străină. Stréinii au găsit mijlocul însă ca să acapareze și acest isvor, luându-l în arēndă. Se vorbesce chiar de unii bogăți străini arēndași, cari au cumpărat chiar moșii pe numele unor personaje cu multă trecere. Astfel se înconjură articolul din constituție, care opresce pe străini de a cumpăra pământuri și tot-odată se trece peste legea care interdice străinilor de a se stabili la sate. Căci e lesne de înțeles că arēndașul străin va aduce cu el o legiune întreagă de slujbași, ómeni de încredere, străini ca și el. Pericolul este destul de serios, căci amenință cu însărcinare principalul isvor

de bogăție a noastră, și la el trebuie să se gândescă ori-ce bun Român. („Vremea“)

Congresul societății „Gustav Adolf, despre care am amintit ieri, a fost un privilegiu pentru a cunoaște tendințele urmărite de această societate. S'a vădit anume, că societatea are tendințe de expansiune și că se interesează de aprupe de coreligionarii din străinătate, în special de cei din Boemia, Brasilia (America), Austria de sus, Lotaringia, Stiria, Florența (Italia), România. Președintele Pank a ținut în discursul său următoarele cuvinte: Problema societății Gustav Adolf nu este limitată prin naționalism; un *spirit puternic ecumenic* o însuflețesc neconținut, în tocmai cum a însuflețit acest spirit și pe regele Gustav Adolf, al cărui nume îl poartă și care a întemeiat prima comunitate evanghelică în Constantinopol... Tinta noastră trebuie să o lărgim din ce în ce mai mult.

Intâmpinare. La scirea zilei publicată în numărul de ieri (216) al fôiei noastre sub titlul „Sinod parohial“ d-l Arseniu Vlaicu ne trimite o întâmpinare, în care d-sa declară, că nu-i adevărat, că cei cinci membri ai comisiunii alocate în acel sinod, ar fi fost aleși cu majoritate covârșitoare în contra propunerii sale, căci — dice d-sa — „o astfel de propunere a fost departe de mine. Patru membri din comisiune au fost aleși și cu aderarea mea deplină. Eu am făcut propunere de nealgerare numai față de o singură persoană“...

Imobilul „Tipografeii“, instituit pe acții în Sibiu se va vinde prin licitație publică cu prețul de strigare 19500 cor., eventual și mai jos, la 11 Ianuarie 1904.

Afacerea fraudelor din București Curtea de apel secția I — înaintea căreia s'a judecat apelul inculpaților, al părții civile (statul) și al primului procuror, în afacerea fraudelor de la finanțe — a întărit sentința tribunalului relativ la Vasile Dumitrescu, Dan Albahary și Aron Behar, a urcat pedepșa lui Bally la 22 luni închisore și a scăzut suma de daune interese ce au a le plăti Maron Albahary și Behar statului, la 900.000 franci. Opoziția lui Parisianu, care a fost condamnat în absență, se va pertracta separat.

Turburări electorale bulgăresci. „Agenția telegrafică bulgară“ dă următoarea relațiune reală asupra turburărilor produse la Ternoza cu ocaziunea alegerilor pentru Sobranie. Pe când d. Daneff, unul din șefii partidului Zancovist, ținea un discurs politic în sala bibliotecii municipale, câți-va din asistență l'au întrerupt, strigându-i, că vorbele nu i-se potrivesc cu faptele. Imediat câți-va partizan ai d-lui Daneff se repeziră cu revolvare și cuțite la cei cari întreruseră, din care cauză s'a produs o învâlmășală. Mai mulți asistenți au fost maltratați, ér unul rănit la cap. Poliția a intervenit imediat pentru a protege persoanele amenințate, dér a fost maltrată și agenția au avut echivalele rupte. Colonelul Kerkoff, comandantul brigadei, trecând din întâmplare pe acolo, a intervenit și a restabilit liniștea prin îndemni și povețe. Colonelul a dat apoi ordin, ca patrula să circule prin oraș de stema reînnoirii turburărilor, cari din fericiere nu s'au mai repetat.

Teatru german. A s'era s'a reprezentat cunoscuta operetă „Die Fledermaus“ astăzi se repetă drama „Das grosse Liecht“ ér mâne Mercuri novitatea „Fee Caprice“ comedie în 3 acte de Oscar Blumenthal.

O serată artistică în Budapesta.

Budapesta, 1903 10 Oct. n.

— Raport special. —

Zaharie Bârsan, bursierul „Soc. pentru crearea unui fond de teatru român“, a ținut să dea o reprezentație și în orașul nostru, fiind întrecere. Ideia i-a fost încununată de succes.

Cu vre-o câteva zile înainte Bârsan a sosit în Budapesta și a fost primit din partea tinerimei române cu brațele des-

chise. În persoana lui ne-am obișnuit a saluta pe pionerul teatrului național, căruia să-i ajute Dumnezeu să ducă la bun sfârșit măreța idee. Și tocmai acum trebuie să-i arătăm mai multă dragoste când pornea cu geamantanul în mână în spre noua lui reședință pe un timp de câțiva ani de zile, ca vădând dragostea și alipirea noastră față de el să începă cu mai multă încredere munca la care e chemat.

Sciea Zaharia Bârsan, că în „capitala țării“ se află o mulțime de tineri români, veniți la școlile înalte din toate unghiurile țării și din cauza asta nici n'a întârziat să ne arate talentul lui nouă celor depărtați de căminul părintesc.

Să putea însă ca această inofensivă serată declamatorică-literară să trecă neabăgată în seamă din partea generoasei poliții din „capitală“?

De gēba țipă toate jurnalele ungurești — de la cele cu un creișar, până la cele cari ar trebui să se respecte — în contra tinerimei române? Asta nu se putea odată cu capul!

Étă cum s'a petrecut și asta. Pe Joi s'era (8 Oct. n.) era angajată sala de la „István Főherzeg“, vis-à-vis de podul catenar, pentru serata lui Bârsan.

La 7½ era să se începă reprezentația. Întârziasem și grăbind pașii credeam să ajung pe la punctul 2—3 din program

Când colo ce să vești? În coridorul hotelului află pe toți studenții și pe publicul chemat, ér la ușa sălii se postaseră 2 polițiști. Erau în toiul discuției.

Arangerii seratei cercau să capaceze pe d-l detectiv — un ramolit și jumătate care stetea ca un stan de piatră cu invitarea tipărită în mână și ne arunca priviri răutăcioase — cercau, dic să-l capaceze cât e de inofensiv întreg programul seratei.

D-l Birăuțiu, red. responsabil la „Poporul Român“, angajase sala și întrebare la timpul său pe birtaș, decât trebuie să anunțe poliția, ér acesta răspunde negativ. Acuma răsare ea din pământ „domnul detectiv“ și nu voesce să cedeze nici de cât.

Și nostim de tot, încerca să explice textul programului și iacă unde ajungea cu concludia. În program stetea: „bursier al soc. pentru fond... „Bursier“? Mi az? Az román bankár, Romániaból! Az nem lehet!“ („Bursier? Asta-i un bancher din România! Nu se poate).

Il făcea pe Zaharia al nostru bancher! Sciți cum e Bârsan mucalit, a început a rîde și a esclamat:

— „Mă, asta-i vătămarea cea mai mare de onoare! Să mă faci pe mine, actor, bancher!“

În sfârșit după multe alergări pe la căpitanul de poliție, am dobândit rezoluție negru pe alb, că avem permisiune să-l ascultăm pe Bârsan. Să fi vădută fața abilului detectiv, care spera să fi descoperit cine scie ce comploturi iredentiste!

N'a avut în cătrău, a trebuit să ne lase. Am răsuflat odată, ușurați de o sarcină grea. S'a început serata.

D-l Oct. Tăslăuanu deschide serata urând bun sosit lui Bârsan în mijlocul nostru și dă cuvântul artistului.

Nu eram mulți în sală — cam la 50—60 de persoane — dér cred că fie-care dintre noi auzind pe Zaharia Bârsan declamând Satira a treia a lui Eminescu a simțit pentru întreg nēmul românesc. Privirile ne erau ațintite asupra artistului și ne treceau fiori de bucurie auzind în mijlocul Babylonului acestuia cosmopolit, limba poetului nostru nemuritor.

Ce am avé atâtea de spus despre Zah. Bârsan? Că jôcă bine? că arta lui te fascinează? Astea toate le știu atâtea și atâtea sute de ascultători de la Brașov, Sebeșul sășesc, Caransebeș! În Pesta însă a atins un record și mai mare: Chiar și domnul detectiv a aplaudat! Nu-i asta lucru mare?

N'a voit să scape din program nici un puct d-l detectiv, și l'am vădută ședând pe scaun cu paltonul pe el, cu pă-

lăria și mănușile în mână. Când B. a declamat, „Satira“ scăpăra schinte din ochi, ér când s'a terminat „Greva fierarilor“, celebrul monolog al lui François Coppée, răpit de jocul măreț al lui Bârsan d-l detectiv nu s'a putut răbda și a isbucnit în aplause și el.

Era adevărată artă, care cucerește totul, chiar și pe adversarul tēu.

Dacă atențiunea noastră a fost îndreptată asupra lui Zach. Bârsan, nu urmēză, că celelalte puncte ale programului au fost de disprețuit. Din contră d-nii Russu și Oct. Goga au știut să completeze într'un mod escelent ansamblul acestei serate.

D-l Oct. Goga redactorul revistei literare „Luceafărul“, a știut să ne caracterizeze foarte bine volumul de versuri eșite din pana lui Bârsan și cu observația-i fină și adevărată, a cucerit întreg auditorul.

D-l A. Rusu a fermecat pe toți cu „cătăra“-i fermecată. Melodiile pe cari ți le cântă el, te urmăresc ziua și noaptea și-ți era'n urechi ca glasuri ademenitoare de sirene.

Sfârșindu-se punctele din program, am dat drum limbii și în jurul mesei am petrecut până după miezul nopții în cântece și discursuri.

Dintre toasturi trebuie să remarc toastele d-lor Dr. I. Siegescu, I. Lupas, Oct. Goga și Dim. Birăuțiu, cari toate au stîrnit vifore de aplause.

Colonia română a fost foarte slab reprezentată. Nu scim, care să fie cauza. Onóre exceptiunilor (Dr. I. Siegescu, I. Onciu jun., I. Onciu sen. cu d-na.)

În mijlocul unei însuflețiri mari s'a trimis apoi d-lui președinte al Societății pentru teatru următoarea telegramă: „D-lui Iosif Vulcan. Oradea-mare.

Din privilegiul seratei artistice-literare aranjate cu concursul vrednicului bursier al Societății pentru fond de teatru român felicităm comitetul, că a aflat un Bârsan“. *Tinerimea română din Budapesta.*

Astfel a decurs serata lui Zach. Bârsan în Pesta. Plecând de la noi, Bârsan pôte duce cu sine amintiri cât de bune, căci să fie sigur, că noi — cei cari ne pregătim departe de ai noștri pentru ca să intrăm în viață cu armele științei, noi l'am primit ca pe adevăratul preot al muselor și al Thaliei române. Dumnezeu să-i ajute pe cărarea apucată!

H. P. P.

Scrisôrea unei nenorocite.

Acum câte-va zile s'a sinucis în Buzău, pe una din băncile Bulevardului, o fostă casierită de la otel Moldavia, cunoscută sub numele fictiv de Aurora Ambré. Étă scrisôrea pe care dēnsa a lăsat'o și care ar puté fi de învățatură prin confesiunile ce face:

„În culmea desnădejdei, scărbită de atâta prăpastie ce există între ce ai voi și ce găsesci, când desgustată de ce am întemnat la fie-care pas, atunci când mă credeam mai pre sus de caracterul, de egoismul crud al acelora, între care mă învârtiam, de sensibilitatea lor depravată séu tocită, mi-am ținut: Ajunge!“

Când după clipa de revoltă a succedat minutul de sacrificiu, am pus pe buze zîmbetul de silă și în gând voința de-a muri. Vreau sfârșitul vieții mele și hotărîrea imi va fi îndeplinită.

Sunt foarte lucide clipele în cari mă află și numai tēma ca glonte să se nu ricoșeze, mă nelinistește. Mă tem de o agonie prelungă, tōtă viața mea n'a fost de cât o agonie.

Mi-e frică, că nu voi ținti bine, glonte pe ricoșă, și atunci... Vae victae... Totuși mă voi hazarda.

La vârsta de 15 ani, ascultând imboldul sufletului meu nostalgic, dornic de o lume netrăită, am fugit de lângă ai mei, cu însuși profesorul meu. Am îndurat mult, peripețiile vieții mele sunt atât de triste, atât de durabile, încât date în vileag ar părea pasagii din vre-un roman de senzații culese... Voi trece peste ele.

Părăsită m'am asvêrlit în viață, unde prin muncă mi-am susținut traiul. Am căutat să trăesc prin mine însa-mi, să nu fiu din tagma „sclavilor“, cum dice Fr. Nietzsche. Și am isbutit.

Am suferit mult, dér am trecut și multe obstacole. Ducēnd o viață retrasă, fără iubit, fără prieten, de la o vreme chiar și fără cunoscințe, scieam mult, pierdēndu-mē în haosul propriilor mele suferinți. Singurul refugiu imi era lumea fictivă a concepțiilor mele, dōr în ea mai aflam un crâmpeiu de fericire. Și au trecut anii. Intre ai mei nu m'am întors, preferind viața ce o duceam traiului imbelșugat de acasă. M'am învêrtit prin mediuri ce nu corespundeau aspirațiilor mele psihice; aceeași fire am rămas.

Ér decât aș am conceput ideea de a-mi pune capăt zilelor e că mă află într'o dilemă, din cari ori-cât de energică aș fi nu pot scăpa.

Pentru a doua ôră în viață-mi mi-am ridicat ochii spre dragoste, am iubit și am suferit nespus.

Și, consecințele acelor clipe fericite ale unor momente de uitare de sine, urmările, sunt gravidă.

Mă bucuram la gândul acesta, fericită că și viața-mi până acum stingeră, ar avé un scop.

Decisă a munci până în ultimele clipe și avēnd o sumă de bani (300 lei) întru cât-va suficientă, pentru timpul de grea încercare... eram liniștită.

Mi-a eșit în cale demonul, încarnat într'o femeie, July Gilbert, fosta casierită. Perversă la culme, a știut să profite de naivitatea mea. I-am confiat, că sunt gravidă, că vreau să plec în căutarea unui serviciu, nefind mulțumită aci. Prin vorbele ei dulci, mi-a spus, că de acum ea va ține locul de mamă, că imi va cresce copilul, ér eu să muncesc.

M'a consiliat să plec cu dēnsa la Galați, unde se angajase la un teatru de varietăți, ér mie imi va găsi loc de casierită, căct e foarte cunoscută. Am plecat cu dēnsa și nu numai că nu puteam găsi serviciu, nefind nici un loc vacant, dér mi-a furat toți banii ce-i mai aveam. Numai mulțumită unei artiste, am avut cu ce să-mi plătesc drumul, reîntorcēndu-mē în Buzău. Chiar suma de 60 franci, ce li împrumutasem, n'a vrut să mi-o înapoieze.

Și ca culme, a împrăsciat vorbe, calomnii și intrigi, amestecând numele unei persoane pentru care aveam cea mai adēncă stimă. Tōte au fost în detrimentul meu.

Acum bolnavă, fără un ban, fără serviciu și însărcinată, ce mă pot face? Prefer mōrtea, ér pentru copil va fi mai bine, căci trăind, tot va fi un bastard, un nenorocit, care în clipe de restriște va blēstēma pe mamă și cēsul în care a fost conceput.

Rog a nu mi-se face autopsia. Lăsați copilul în pântecul mumei. Sunt creștină ortodoxă, mama armeană, ér tata a fost rus.

Numele ce-l port nu e al meu, mama de mai e în viață să rămână cu ideea, că-s pierdută, dér nu mōrtă.

Originară sunt din Iași. De 19 ani.

Acela, care e tatăl copilului meu pe care-l iubesc adēnc, ucigător de adēnc, a plecat din țēră.

Aurora.

— P. S. Tot ce e al meu să rămână gazdei, Ana Moscovici.“

ULTIME SCIRI.

Viena, 12 Octomvrie. Monarchul va primi mâne în audiență pe contele *Khuen-Hedervary* și pe contele *Stefan Tisza*. Se asigură că Tisza va fi însărcinat cu constituirea cabinetului.

Budapesta, 12 Octomvrie. În urma scirei, că contele Tisza e însărcinat cu constituirea noului guvern, valorile de la bursa de aici au cădūt enorm.

Budapesta, 13 Octom. Andrassy, Tisza și Perzel să fi designat pe ministrul Lukacs ca pe acela, căruia opozițiunea i-ar face cele mai puține greutăți și care ar puté să garanteze unitatea partidului liberal.

Sofia, 13 Octomvrie. „*Dnevnik*“, diar ministerial, este informat, că Bulgaria și Turcia s'au înțeles asupra desconcentrării de trupe. Turcia va concedia de sub stēg peste 200,000 ômeni, Bulgaria aprôpe la 40,000.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop

» Romana «

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. *Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Muresianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca rededeptării noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acésta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechi, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adică au executat acest dans în tocmă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțată este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țerile locuite de Români acest dans de colônă român să pótă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumoșei și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printre note toate mișcările dansului după tactele muzice. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutinden între noi, a fost tot-deuna o dorință vină a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărți aici înșirate este a se mai adaugu pe lângă portul postal arătat, încă 20 bani pentru recomandăție.)

Scrieri scolare.

Recompensele și pedepsele în școala poporală, studiu pedagogic de *d. Dariu*, cu un adaus, 64 pag. format mare. prețul 60 bani, să pôte procura dela Tipografia A. Mureșianu, precum și dela autor și din librării.

Cântul în școala poporală de *Iuliu Pop*, învățator în Năsăud. Teoriă, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru oei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățatori și părinți, prelucrat de *Basiliu Rațiu*, profesor la seminarul din Blășiu. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru școalele inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de *Ioan Papiu*. Partea I. Etimologia. Edițiuneu II. Prețul 50 bani.

„**Învățatură creștinăscă**“ s'eu *Catechismul mare* pentru tinerimea greco-cat. *Edițiune III.* (1898). Cu binecuvântarea episcopului de Mădiniș al Gherlei, *Ioan Alexi*. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă cor. 1.60 (cu posta cor. 1.80).

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor pregarandiali, a învățatorilor și a altor omeni pe școlă de *V. Gr. Borgovan* prof. de pedagogie. Edițiune III. Prețul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Oral general pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățator de *Georgiu Magyar*. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Scriptologia, s'eu modul de a învăța cetitul scriind. Îndreptari pentru învățatori la tracarea Abecedarului de *Basiliu Tetri* prof. preparandial pens. Prețul cor. 2 (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru școalele popor. rom. întocmit pe baza nou

ui plan ministerial de învăț. de *Ioan Dariu* cu concursul mai multor bărbați de școlă. Partea I. pentru anul I-ii și al II-lea de școlă. Prețul 32 bani (+ 10 b. p.)

Cărți de rugăciuni și predici.

Micul mărgăritar sufletesc, cârticică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copiii mai mărișori. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto).

Carte de rugăciuni, cereri și laude intru onórea Preacuratei Fecióre Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto).

Cuvântări bisericesci scrise de *Ioan Papiu Tom. III* Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de *Ioan Papiu*: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate s'erbătorile de peste an. Pe lângă predici, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor s'erbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto)

Predici pe toate Duminecile și s'erbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românesci din numărósele sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. porto.)

Predici pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe*. Conține predici dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesci pre s'erbătorile de preste an scrise de *Ioan Papiu*. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

Cuvântări funebraii și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de *Titu Budu*. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

„**Cartea Durerii**“ de *Emil Bougaud*, tradusă din originalul frances de *Iacob Nicolescu*, editura lui *Dr. E. Dăianu*. Timișóra 1895. O cârticică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 coróne (plus 10 bani porto).

„**Cuvântări bisericesci de Massillon**“ traduse din originalul frances de *Ioan Genț* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-nare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlu de mai sus care cuprinde 17 predici de ale vestitului orator eclesiastic frances. Predicile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc răsăriten, și fie care este pusă la acea Duminecă s'eu s'erbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predica. Un volum elegant de peste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr'un limbaj ules. — Prețul 5 coróne (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Mama sfântului Augustin de *Emil Bougaud*, traducere de *Salba*. Editura d-lui prof. *Dr. E. Dăianu*. Tipografia arhidiecezană din Blășiu. Cartea are 31 côle de tipar (500 pagini) și este fructul ostenelelor unor laboroși studenți în teologie dela universitatea din Budapesta Cuvântul „Salba ne reamintese societatea literară cu același nume a teologilor din seminarul desființat „S-ta Barbara“ din Viena, cărei societăți îi mulțumim publicarea *Fabiolei* și a unei părți din catechismul cel mare a lui Deharbe. Traducătorii ne ofer o lectură edificătoare în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Prețul unui esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b. porto.) Un esemplar broșat 3 coróne (+ 30 b. porto).

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea împartidă simplă, de *I. C. Panțu*. O cartă bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„**Curs complet de corespondența comercială**“ de *I. C. Panțu*. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recoman ațiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și espedițiune; cestiuuri cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupóne etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panțu*. Acésta broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă*. Prețul broș. 2 coróne (+ 10 bani porto).

Un capitol din Contabilitatea duplă de *I. C. Panțu*. Tracteză principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Octob. n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	118.15
Renta de coróne ung. 4%	97.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	89.15
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	97.—
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	92.—
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	205.40
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	155.—
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de argint austr.	99.95
Renta de aur austr.	119.35
Rente de coróne austr. 4%	100.—
Losuri din 1860.	153.70
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	15.73
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	714.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	650.25
Napoleondori	19.05
Mărci imperiale germane.	117.27 1/2
London vista	239.30
Paris vista	95.10
Note italiene	95.15

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Octob. n. 1903.

Banconot rom. Cump.	18.96	Vend.	19.—
Argint român.	18.84	„	18.92
Napoleond'ori.	19.02	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesco	2.53	„	2.54
Mărci germane	117.10	„	117.60
Lire turcesco	21.50	„	21.60
Scris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.25

Convocare.

Conform ordinului On. Tribunal reg. u. concerninte Nr. 10693—1903 de dtul 14/IX. 1903, se convocă Domnii acționari ai asociațiunei de consum, „COMOARA“ din loc la

Adunarea generală extra-ordinară, care se va ținé la 1 Noemvrie a. c. în localitatea școlei confesionale române gr. or. de aici, la 3 óre p. m.

Obiectele:

- 1) Abdicarea direcțiunei și
 - 2) Alegerea licuidatorilor.
- Sasca-montană, la 10 Octomvrie 1903.

Direcțiunea.

O fetiță se primesce în la o familie germană, unde pentru un preț moderat are întreținerea întregă și pôte învăța și lucrul manual. Familia constă din 4 persoane. Informațiuni se pot lua în Str. Orfanilor Nr. 5 la drépta parter cătră stradă, la D-l E. Schiller.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provédut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.</p> <p>CĂRȚI DE SCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.</p> <p>ANUNȚURI.</p>	<p>REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.</p> <p>BILANȚURI.</p> <p><i>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.</i> <i>Couverte, in tolá mărimea.</i></p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURI-CURENTE și DIVERSE BILETE DE INMORMENTARI.</p>
--	--

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

A. V. I. S.

Prenumerățiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți să binevoiască a arăta în deosebii, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domni, ce se abonéză din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții.**